

Psykosociala behandlingsmetoder vid beroende av cannabis och centralstimulantia

RFMA 2014-12-02

Anders Hammarberg, Med dr, Leg Psykoterapeut
Riddargatan 1 (Beroendecentrum Stockholm)
Centrum för Psykiatrforskning och Utbildning (CPFU)
Karolinska Institutet

Utgångspunkt

Nationella riktlinjer för
missbruks- och
beroendevård 2014

Stöd för styrning och ledning
Preliminär version

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2014/2014-3-24>

Prioritering?

- Tillstånd:
cannabisberoende
 - Åtgärd:
KBT
▪ 1	}	Bör
▪ 2		
▪ 3		
▪ 4	}	Kan
▪ 6		
▪ 7		
▪ 8		
▪ 9		
▪ 10		
▪ FoU		
▪ Inte göra		

Psykosocial behandling av centralstimulantia (Kokain/amfetamin)

<u>Åtgärd</u>	<u>Prioritet (1-10)</u>
▪Community Reinforcement Approach (CRA) tillsammans med förstärkningsmetod (CoM)	3
▪Kognitiv beteendeterapi (KBT)	4
▪12-stegsprogram	4
▪Motiverande samtal (MI/MET)	6

Förstärkningsmetod (CoM)

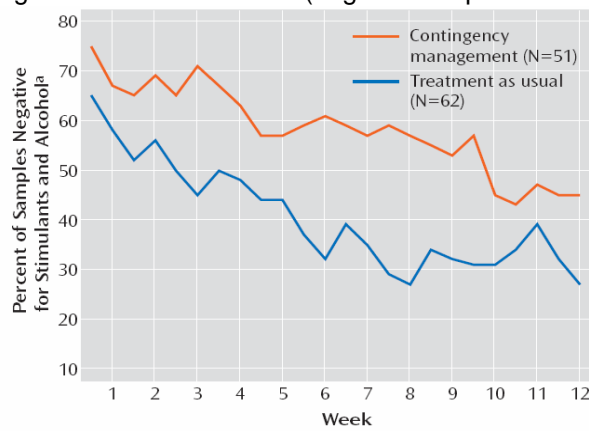

=

Förstärkningsmetod (Contingency management (CoM))

- Belöning vid önskvärt beteende (negativa urinprov för droger)

Psykosocial behandling av centralstimulantia (Kokain/amfetamin)

<u>Åtgärd</u>	<u>Prioritet (1-10)</u>
▪Community Reinforcement Approach (CRA) tillsammans med förstärkningsmetod (CoM)	3
▪Kognitiv beteendeterapi (KBT)	4
▪12-stepsprogram	4
▪Motiverande samtal (MI/MET)	6

Psykosocial behandling av cannabisberoende

<u>Åtgärd</u>	<u>Prioritet (1-10)</u>
▪Kognitiv beteendeterapi (KBT)	2
▪Haschavvänjningsprogrammet (HAP)	4
▪Motiverande samtal (MI/MET)	5
▪Förstärkningsmetod (Contingency Management (CoM)	6

Förenar: Hänsyn till de kognitiva effekterna av långvarigt cannabisbruk

Effekter av THC (Cannabis)

Korttidseffekter

- välbefinnande (lyckokänslor, skrattanfall, pratsamhet, livlighet, förändrad uppfattning av tid, rymd och avstånd, förhöjd självkänsla, minskad självkritik)
- störd perception
- försämrad kognitiv funktion
t.ex. korttidsminne, inläring, problemlösning
- ångest, paranoida tankar

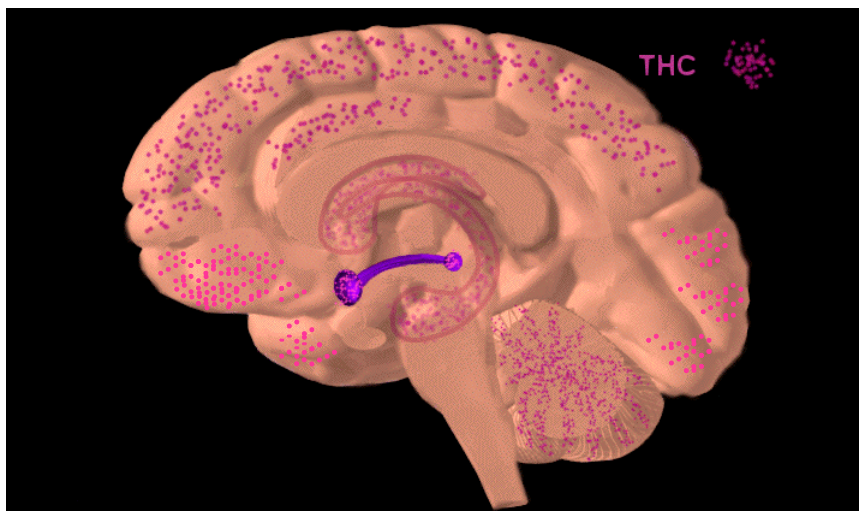
Långtidseffekter

- beroende
- försämrad kognitiv funktion
- skador på lungorna

2009-04-16

Förekomsten av cannabisreceptorer i hjärnan

HAP (Lundqvist, 2014)		iska tet
Samtal 1 THC- och ångestkurvan och informera om fysiska avtändningssymtom. Informera om cannabis. Tester: KASAM, SCL-90 och BDI samt skalfrågor ang relationer		Samtal 11 Avslappningsövning Samtal och övningsuppgifter kring känslor.
Samtal 2 Kommentera testsvaren. Positivt och negativ med cannabisrökning? Varför sluta nu? Vad behöver du?		Samtal 12 Fortsatta samtal kring känslor Skuld och skam
Samtal 3 Cannabisruset; akut fas		Samtal 13 Normer och värderingar – Beteende – Missbruk
Samtal 4 Kroniska cannabispåverkan		Samtal 14 Juharifönstret /eller något annat som är lämpligare
Samtal 5 De sju tankeförmågorna		Samtal 15 Återfallsprocessen
Samtal 6 Cannabismönstret		Samtal 16 Fortsättning på återfallsprocessen Tester: Kasam, SCL-90, BDI samt skalfrågor
Samtal 7 Droginventering		Samtal 17 Gå igenom testerna Gå igenom blädderblocket, repetera och bestämma vad som skall visas vid avslut
Samtal 8 Sociogram		Samtal 18 Avslutning Visa blädderblocket för familj och ev soc-tj och andra. Påminna om utvärdering. DIPLOM
Samtal 9 Livslinjen		
Samtal 10 (eller när det är lämpligt) Samtal med klient och föräldrar		

Psykosocial behandling av opiatberoende		
<u>Åtgärd</u>		<u>Prioritet (1-10)</u>
▪ KBT som tillägg till underhållsbehandling		3
▪ CRA som tillägg till underhållsbehandling		4
▪ Motiverande samtal (MI)		5
▪ Förstärkningsmetod som tillägg till underhållsbehandling (CoM)		5
▪ Acceptance and Comittment Therapy som tillägg till underhållsbehandling	8	
▪ 12-steg som tillägg till underhållsbehandling	8	
Hammarberg		2014-12-03

Sammanfattning - Vad hjälper?

- Metoder som tillämpas för att motivera till förändring
- Metoder som är inriktade på att ändra själva beteendet (relaterat till beroendeproblemen)

SBU-rapporten (2001); Nationella riktlinjerna (2007); (2014)